VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Valtioneuvoston selonteko Agenda2030:n toimeenpanosta osana Suomen kestävän kehityksen työn ohjausta

Tulevaisuusvaliokunnan kokous 6.11.2024

Taru Savolainen, johtava asiantuntija, VNK / strategiaosasto

Taustaa 1/2

- YK:n globaalin kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda2030:n tavoitteena ovat köyhyyden poistaminen sekä kestävä kehitys, jossa ympäristö, talous ja ihminen otetaan tasavertaisesti huomioon.
- Hyväksytty vuonna 2016, kaikki YK:n jäsenmaat sitoutuneet toimeenpanoon.
- Maailmanlaajuista toimeenpanoa seurataan vuosittain YK:n kestävän kehityksen korkean tason seurantakokouksessa (High-level Political Forum, HLPF), jossa maat raportoivat 4-5 vuoden välein edistymisestään. Suomi raportoi seuraavan kerran 2025.

Taustaa 2/2

- Maailmanlaajuisesti tarkastellen vain noin 17 prosentissa kestävän kehityksen tavoitteista ollaan suotuisalla kehitysuralla. Noin puolessa tavoitteista ollaan jäljessä, 17 prosentissa tavoitteista taannuttu 2015 heikommalle tasolle.
- Suomi arvioitiin vuonna 2024 neljännen kerran peräkkäin kestävän kehityksen tavoitteiden toimeenpanossa parhaiten onnistuneeksi maaksi YK:n vuosittain tekemässä SDG Index –maavertailussa.
- Suomelle tunnistettuja haasteita ovat ekologisen kestävyyden tavoitteiden toimeenpano sekä kulutuksen ja tuotannon kielteiset ulkoisvaikutukset muihin maihin. Terveelliseen ruokavalioon liittyvät haasteet (ylipainoisuus) on nousussa.

Valtioneuvoston selonteko Agenda2030:n toimeenpanosta

- Selonteko kuvaa kestävän kehityksen nykytilaa Suomessa, hallituksen keskeisiä toimia Agenda2030:n toimeenpanemiseksi sekä toimeenpanon organisointia ja seurantaa. Aiemmat selonteot on annettu vuosina 2017 ja 2020.
- Selonteko on keskeinen työkalu kestävää kehitystä koskevassa vuoropuhelussa eduskunnan kanssa, kansainvälisten raporttien valmistelussa sekä kotimaisille ja kansainvälisille sidosryhmille viestimisessä.
- Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan selontekoa koskeva mietintö kannanottoineen tukee keskeisesti Suomen Agenda2030-toimeenpanotyötä.

Suomen kestävän kehityksen maaraportti YK:lle

- Suomi valmistelee VNK:n koordinoimana kolmatta Agenda2030:n toimeenpanoa koskevaa maaraporttiaan YK:lle. Raportti esitellään heinäkuussa 2025 järjestettävässä HLPF-kokouksessa.
- VNK ja kestävän kehityksen toimikunta ehdottavat tulevaisuusvaliokunnalle yhteistyötä raportin valmistelussa. Yhteistyön tavoitteena on tuoda tulevaisuusvaliokunnan ja eduskunnan ääni vahvasti maaraporttiin osana sen valmistelun sidosryhmäyhteistyötä ja Suomen kestävän kehityksen toimeenpanon monitoimijamallia.

Yhteistyöehdotus käytännössä

1. VNK:n kestävän kehityksen sihteeristö esittelee raportin taustaa, kestävän kehityksen tilannekuvaa Suomessa sekä raporttiluonnoksen tulevaisuusvaliokunnalle 12. tai 14.2.2025
2. VNK:n kestävän kehityksen sihteeristön järjestämä työpaja tulevaisuusvaliokunnan jäsenille 2. tai 4.4.2025
    - Aiheita mm. keskeiset kestävän kehityksen kysymykset ja kestävän kehityksen tulevaisuus vuoteen 2030 asti sekä siitä eteenpäin
3. Järjestetään yhteistyössä Kestävän kehityksen tila ja tulevaisuus –seminaari (mahdollisesti samalla tulevaisuusvaliokunnan avoin kokous) toukokuussa 2025
    - Esitellään yhteistyössä maaraportin pääkohtia laajemmalle yleisölle